

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 241/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

219/2009. (VIII. 5.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a budapesti lakos panaszos¹ 2009. április 17-én előterjesztett panaszát a 2009. augusztus 5-én – dr. Juhász Imre elnökhelyettes távollétében – tartott zárt ülése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a 2009. április 14-én vele szemben foganatosított rendőri intézkedés miatt 2009. április 17-én terjesztette elő panaszát, amellyel kapcsolatosan az alábbiakat adta elő.

A panaszos a fenti napon 21 óra 5 perc körüli időben Budapest V. kerületében, a Vértanúk terén, a trolibusz megállójában állt.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Elmondása szerint négy „rendőrnek látszó” személy, „harcis öltözetben”, a panaszos megállapítása szerint Zala megyei sisakjelzéssel, elállta az útját. A 93822 azonosító számot viselő rendőr az intézkedés megkezdésére előírt formások közlése nélkül elkérte a panaszos személyi igazolványát. A panaszos kérdésére, hogy mi zajlik, az intézkedő rendőr annyit közölt, hogy „ellenőrzés és igazoltatás”.

A panaszos felhívta az intézkedő rendőr figyelmét a jogszabályban foglalt formai előírásokra, majd átadta járművezetői engedélyét. Az intézkedő rendőr kérte a lakcímkártyát is.

A panaszos felhívta a (...) azonosító számot viselő rendőr figyelmét, hogy a jelvényét nem az előírásoknak megfelelően viselte, mert azt a szám a „hasán volt elhelyezve”.

A (...) azonosító számú rendőr a panaszos táskáját kipakoltatta, és a panaszos kifogásolja, hogy ehhez megfelelő körülményeket – így pl. asztalt – nem biztosított, a táska tartalmát a kezében kellett tartania, amit megalázónak tartott.

A (...) azonosító számot viselő rendőr mindvégig videózta az intézkedéseket és a panaszost.

A panaszos az intézkedések végeztével megkérdezte a (...) azonosító számú rendőrtől nevét, rendfokozatát, azonosító számát, szolgálati helyét és az intézkedés okát, azonban ő adatait nem közölte, és az eljárás indokaként csak annyit közölt, hogy „fokozott ellenőrzés és ruházat-átvizsgálás” történt.

A panaszos kifogásolta, hogy az igazoltatás céltalanul zajlott, adatait nem ellenőrizték sem a Schengeni Információs Rendszerben, sem a körözési nyilvántartásban, holott ezt a 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 38. § (1) bekezdése kötelezően írja elő.

A panaszos az ismertetett eljárást emberi és alkotmányos jogai durva megsértésének, személyes adatai jogellenes begyűjtésének tartja, ezért kérte a Testülettől a történetek kivizsgálását.

Kérte továbbá a vele „kapcsolatosan készített” videofelvétel beszerzését.

II.

1) A Testület az eset körülményeinek további tisztázása céljából megkereste a Zala Megyei Rendőr-főkapitányságot. A válaszul küldött jelentés szerint 2009. április 14-én 9 órától 15-én 7 óráig a megye ideiglenes csapatszolgálati századát

a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) alárendeltségébe helyezte az országos rendőrfőkapitány.

Április 14-én délután 17 óra körül a tömeg a kordont áttörte, majd ahogy kb. 10 perc múlva heves esőzés kezdődött, a tömeg a kordont bedöntötte, és a rendőri sorfalat megtámadta. Az itt lezajló tömegkezelést követően a panaszolt intézkedésben érintett rendőrök pihenőre mentek, ahonnan 20.40-kor azért kellett ismét szolgálatba lépniük, mert a Vértanúk terén időközben folytatódó rendezvény résztvevőinek egy része az ott elhelyezett kordonnak támadt, és a kordonnál lévő rendőri sorfalat meg kellett erősíteni. Ezt követően a biztosítás parancsnoka utasítást adott igazoltató csoportok megalakítására, és arra, hogy a Vértanúk terén, illetve a környező utcákban kezdjék meg az ott tartózkodók igazoltatását annak érdekében, hogy az érintettek „anonimitásukat elveszítsék, a náluk lévő, sérülés okozására alkalmas eszközöket hátra hagyják”, vagy azokat lefoglalják – összességében tehát csökkenjen az újabb támadás kockázata.

A jelentés szerint a panaszban írt intézkedést végrehajtó igazoltató csoport egyik tagja, akinél kamera volt, a „problémásabbnak ígérkező” intézkedések rögzítésére kapott utasítást. A készített RK lapokat a BRFK-nak átadták, az intézkedést a Robotzsaru rendszerben rögzítették, a panaszos ellen az intézkedés folytán eljárás nem indult.

A jelentés hivatkozik az ORFK gazdasági főigazgatója 2007. február 6-án kelt, 33-25-36/49/2006. számú átiratában foglaltakra, miszerint a csapaterőben fellépő rendőrök bevetési ruházatán helyeztek el azonosítót. A panaszolt intézkedés során a rendőrök „testvédő készletben” láttak el szolgálatot, melynek a bal mellkasi részén szerepel az azonosító szám, tépőzár, illetve ragasztásos rögzítéssel. Amennyiben a gázlarc-táska szíja a tépőzár részt leszakítja – amint ez az egész napos használat során többször előfordult –, a parancsnok az azonosíthatóság érdekében engedélyezi az azonosító rögzítését a hasi tépőzár felső részére, jól látható helyre, figyelemmel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. §-ára.

A Robotzsaru rendszerben rögzített igazoltatási adatok szerint a panaszost 2009. április 14-én 21 óra 20 perckor igazoltatták a Budapest V. kerület, Báthory utcában, „rendezvényvel kapcsolatban”, és rögzítették nevét, születési helyét és idejét.

2) A fenti rendezvényen szolgálatot teljesítő, (...) -as azonosító számot viselő rendőr jelentése szerint mivel kiképzett dokumentáló személy nem volt jelen a panaszolt intézkedésekkor, parancsnoki utasításra neki kellett – „későbbi jogviták elkerülése érdekében” – minél részletesebben dokumentálnia a rendőri intézkedéseket. A rendőr a jelentése szerint azonosító számát „a meghatározottak szerint” rögzítve viselte.

3) A Keszthelyi Rendőrkapitányság állományába tartozó r. hadnagy jelentése szerint 2009. április 14-e és 15-e között Budapesten teljesített csapatszolgálatot a Parlament környékén. Az esti órákban a Vértanúk teréhez vezényelték, ahol kordonnal elkerített helyen rendezvény zajlott. 21 óra körül parancsnoki utasításra, a kordon megnyitását követően a Vértanúk terén tartózkodó személyeket igazoltatni kezdték „anonimitásuk megszüntetése érdekében”. Ennek érdekében a r. hadnagy négy igazoltató csoport megalakításáról döntött, majd maga is részt vett az igazoltatásokban. Ekkor vette észre a Vértanúk terén a hátitáskát viselő személyt, akihez odament, jó estét kívánt, megmondta nevét, rendfokozatát és jelvéyszámát. Közölte a panaszossal, hogy „ellenőrzés van elrendelve”, majd felszólította igazolványának átadására.

A jelentés szerint a panaszos, mintha meg sem hallotta volna a felszólítást, digitális fényképezőgépével felvételt készített az intézkedő rendőrökről, nem működött együtt, „kioktató magatartást tanúsított”. Közölte, hogy a rendőrök nem ismerik a jogszabályokat, nincs joguk az intézkedéshez, és kérte, hogy közöljék nevüket, jelvéyszámukat. A r. hadnagy közölte, hogy az intézkedés végén erre is sor kerül, és ismételten felszólította, hogy igazolja magát. A panaszos ekkor átadta vezetői engedélyét, amelyet a r. hadnagy az adatrögzítő-prioráló kollégának továbbadott, hogy ellenőrizze.

Ezt követően kérte a panaszos lakcímkártyáját a jelentés szerint azzal a céllal, hogy megállapítsa, hogy a környéken lakik-e, vagy más céllal tartózkodik a helyszínen, azonban erre válaszul a panaszos azt közölte, hogy a lakcímkártya átadására nem kötelezhető. A r. hadnagy ezt tudomásul vette.

A táskára tekintettel az intézkedő rendőr megkérdezte a panaszostól, hogy „tart-e magánál közbiztonságra különösen veszélyes eszközt, illetve egyéb jogszabályokban tiltott szert vagy tárgyat”, majd közölte, hogy ruházat- és csomagátvizsgálást fog végrehajtani. Megkérte a panaszost, hogy a táskája zsebeit nyissa ki. A táskában lévő tárgyakat a panaszosnak nem kellett a földre tennie, hanem miután egyesével kiemelte azokat, egyből visszahelyezte őket a táskába. A panaszos zsebeit kiforgatta, azonban semmilyen jogszabályba ütköző dolgot nem találtak nála. A jelentés szerint a rendőri utasítások végrehajtása a panaszosnak azért okozhatott nehézséget, mert közben folyamatosan kamerázott.

Az intézkedés során a panaszos végig kioktató és lekezelő hangnemben beszélt a rendőrökkel, egyikük meg is jegyezte, hogy vele is kulturáltan intézkednek, ő is viselkedjen hasonlóan.

Ezt követően a r. hadnagy visszakapta kollégájától – akinek személyére nem emlékszik, és a felvételen sem látszik – a panaszos vezetői engedélyét, aki közölte, hogy minden rendben volt, tehát a r. hadnagy az intézkedést abban a

hiszemben fejezte be, hogy az RK-lap kitöltése és a schengeni ellenőrzés megtörtént.

A jelentést tevő r. hadnagy emlékezete szerint a panaszos ekkor megkérdezte, hogy mi volt az intézkedés oka és célja, továbbá kérte, hogy közölje nevét és jelvéyszámát. A r. hadnagy ekkor közölte, hogy „ellenőrzés keretében” hajtottak végre ruházat- és csomagátvizsgálást, majd féloldalas állásból visszafordulva közölte nevét és jelvéyszámát (...).

További intézkedésre nem volt szükség, a panaszossal szemben további (szabálysértési vagy büntető-) eljárást nem kezdeményeztek. A szolgálat során a rendőri csoport tagjai bevetési öltözetben voltak, azon felül testvédő felszerelést és sisakot viseltek, ez utóbbin szerepelt azonosító szám, tovább a r. hadnagy szívtájékon, jól látható helyen viselte a hímzett jelvéyszámát.

4) A BRFK 2009. április 14-ére vonatkozó közleménye szerint a megadott helyszínen (Vértanúk tere) 21 óráig volt bejelentett rendezvény. Szintén a BRFK közlése szerint a panaszolt helyszínen és időpontban fokozott ellenőrzés nem volt elrendelve.

5) Az április 14-i eseményekről a BRFK honlapján található összefoglaló szerint az Alkotmány utcában foganatosított oszlatást követően, 18.35-kor egy kisebb csoport ismételen gyülekezni kezdett a Vértanúk terén, mivel azonban békésen viselkedtek, velük szemben a rendőrség nem lépett fel. A Vértanúk teréről az este folyamán ugyanakkor három személy előállítására vált szükségessé, az egyiküké azért, mert megbontotta a kordont.

III.

1) A Testületnek először azt kellett megvizsgálnia, hogy az igazoltatást, csomag- és ruházat-átvizsgálást az intézkedő rendőrök megfelelő joggal hajtották-e végre.

A rendőrségtől kapott információk alapján megállapítható, hogy fokozott ellenőrzés nem volt elrendelve. Ezzel szemben az igazoltatás megkezdésekor az intézkedő rendőr saját bevallása szerint azt jelölte meg az igazoltatás jogalapjaként, hogy „ellenőrzés van elrendelve”.

A jelentések alapján megállapítható az is, hogy a parancsnoki utasítás szerint az anonimitás megszüntetésére, vagyis – az Rtv. 29. § (1) bekezdésében rögzített hivatkozásoknak megfelelően – a közrend, közbiztonság védelme érdekében kezdték meg a megalakított rendőri csoportok az igazoltatást és átvizsgálást.

A Testület az eset összes körülményét egybevetve úgy foglalt állást, hogy a parancsnoki utasítással elrendelt igazoltatások jogalapja az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerinti célzat alapján – közrend, közbiztonság védelme, illetve esetleg bűnmegelőzési célzat – fennállt. A Testület gyakorlata szerint a résztvevők azonosításának céljából a rendezvényhez kapcsolódóan végzett igazoltatások nem tekinthetők aránytalannak, amennyiben alappal lehet tartani a rendezvényhez kapcsolódó jogellenes cselekmények bekövetkezésétől vagy folytatásától. Jelen esetben a délutáni (17 órától körülbelül 18.30-ig tartó) és az igazoltatást időben közvetlenül megelőző (20.40 körül bekövetkezett) rendbontás miatt aggálytalanul megállapítható, hogy a rendőrség az arányosság és fokozatosság elvének megfelelően döntött arról, hogy a résztvevők azonosításával az anonimitásukat megszünteti, ezzel csökkenti az erőszakos cselekmények elkövetésének, illetve folytatásának kockázatát.

Az igazoltatáshoz kapcsolódó csomagátvizsgálás ugyanezen indokok alapján, az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint („A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt [...] a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása [...] szükségessé teszi.”) szintén jogszerű volt.

A Testület szerint azonban a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát – csekély fokban – sértette a rendőri fellépés, amely nem a valós igazoltatási okot, a résztvevők anonimitásának megszüntetését és ezzel a közrendre veszélyes cselekmények elkövetésének valószínűségét jelölte meg az intézkedés jogalapjaként, hanem egy olyan jogalapot – az „ellenőrzést” –, amely a valóságban nem állt fenn, fokozott ellenőrzés ugyanis nem volt elrendelve.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint az intézkedő „rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles [...] az intézkedés tényét és célját szóban közölni.” A Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdése szerint pedig a „rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – [...] a tervezett intézkedés megjelölése és célja [...] közlésével kezdi meg.”

A jogalap megjelölése a Testület gyakorlata szerint garanciális jellegű, hiszen elsődleges célja, hogy az intézkedés alá vont mérlegelni tudja, hogy jogszerű-e a rendőri fellépés, és ennek alapján adott esetben úgy döntsön, hogy panaszjogát gyakorolja, vagyis kifogásolja a vele szembeni intézkedést. Nyilvánvaló, hogy csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett személy az intézkedés okára és alapjára nézve birtokában van a valós és releváns információknak, ezek hiányában ugyanis nem tudja megfelelően megítélni a vele szemben foganatosított intézkedés jogszerűségét, és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem.

Az intézkedés valós alapjának a panaszolt esetben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét valósította meg. A jogbiztonság követelménye az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság kritériumából ered. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállamnak nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtsék ki tevékenységüket [56/1991. (XI. 8.) AB határozat].

Az, ami a közhatalmi szervek (köztük a rendőrség) oldalán kötelezettségként jelentkezik, a másik oldalról – a velük kapcsolatba kerülő állampolgárok oldalán – jogként jelenik meg. A jogállamiság követelményét és a jogbiztonság elvét a jogalanyok tekintetében a tisztességes eljáráshoz való jog testesíti meg. Abban az esetben, ha egy kiemelten fontos közhatalmi funkciót ellátó és a társadalmi együttélési normák betartásáért elsődlegesen felelős szerv eljárása nem felel meg a jogi normáknak, sérül a tisztességes eljáráshoz való jog.

Amikor a közhatalmi szerv jogsértése a panaszjog hatékony gyakorlását veszélyezteti, aggálytalanul megállapítható a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme.

Jelen ügyben felmerülhet, hogy amikor a rendőr közölte a panaszossal: „ellenőrzés van elrendelve”, nem fokozott ellenőrzésre gondolt, hanem arra, hogy a biztosítás parancsnoka elrendelte a számukra a jelenlévők ellenőrzését, de a tájékoztatás ebben az esetben is egyrészt megtévesztő, hiszen azt a látszatot kelti, hogy hatályban van fokozott ellenőrzésre vonatkozó utasítás, másrészt teljes mértékben alkalmatlan a tájékoztatás céljának elérésére (tehát arra, hogy az intézkedés alá vont megismerje, milyen ténybeli okok alapján kerül sor vele szemben intézkedésre. Így tehát a jogsértés szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az eljáró rendőr (szándékosan vagy tévedésből) rossz információt közölt, vagy csupán félreérthető és elégtelen tájékoztatást adott a panaszosnak.

Fentiek szerint a Testület a panaszos a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét állapította meg, ugyanakkor az eset összes körülményei alapján e sérelmet csekély fokúnak ítélte.

2) A panaszos kifogásolta az intézkedések végrehajtásának módját is, a rendőri fellépés mikéntjét, a jogszabályban előírt formaságok hiányát. A panaszos előadása szerint az intézkedés megkezdésekor a rendőrök valamennyi formaságot mellőzték, sőt az intézkedés végén kifejezett kérésére, kérdésére sem kapott megfelelő választ, kioktatást az intézkedés jogalapjáról, céljáról és az intézkedő rendőrök személyéről.

Ezzel szemben a rendőri jelentés szerint az intézkedő rendőr a napszaknak megfelelő köszönést követően közölte nevét, rendfokozatát és jelvéyszámát, majd azt, hogy „ellenőrzés van elrendelve”.

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott felvétel alapján a panaszosi és rendőri előadás közötti felmondás megnyugtatóan nem oldható fel – tehát hogy a köszönésre és bemutatkozásra sor került-e –, mert nem zárható ki, hogy akár a rögzítés kezdetét megelőzően, akár annak végét követően elhangzott az előírt tájékoztatás.

Erre való tekintettel a rendelkezésre álló bizonyítékok fényében a Testület a panasz ezen része tekintetében nem tudott állást foglalni.

3) A panaszos előadta, hogy az igazoltatás során felszólították a lakcímkártyájának átadására. Bár ettől végül, hosszabb vita után eltekintettek, a Testület ezzel kapcsolatban az alábbiakra kívánja felhívni a figyelmet.

Az intézkedő rendőr jelentése szerint olyan indokot jelölt meg – esetleges közeli lakcímre vonatkozó adat ellenőrzése, hogy a panaszos „hova valósi” –, amely alapján a lakcímkártya átadására az érintett az Rtv. értelmében nem kötelezhető. Az igazoltatás célja az Rtv. szerint az igazoltatott személyazonosságának megállapítása. Az ehhez szükséges adatok köréről az Rtv. 29. § (8) bekezdése rendelkezik, mégpedig oly módon, hogy a 29. § alkalmazásában személyazonosító adaton az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét kell érteni, tehát ebben a felsorolásban a lakcím ne szerepel. Egyértelmű tehát, hogy az intézkedő rendőrnek a lakcím megismerésére nem volt jogszabályi felhatalmazása, ráadásul az igazoltatások céljának (a Vértanúk terén jelen lévők kilétének megismerése, ruházatuk, csomagjuk átvizsgálása) megvalósulásához sem volt szükség erre az információra.

A Testület ugyanakkor, mivel a lakcímkártya elvételére, vagyis a személyes adatok védelméhez való jog megsértésére végül nem került sor, a panaszos jogséremlmét ebben a kérdésben nem állapította meg.

4) A panaszos szerint nem történt meg adatainak ellenőrzése a Schengeni Információs Rendszerben, illetve a körözési nyilvántartásban, holott ez az igazoltatáshoz kapcsolódóan jogszabályban előírt kötelező eljárási rend. A panaszos szerint ez azt bizonyítja, hogy a vele szemben alkalmazott igazoltatás céltalan volt.

A Szolgálati Szabályzat 38. § (1) bekezdése szerint az igazoltatás „során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a

Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben [...].”

A rendelkezésre álló adatok szerint a panaszolt esetben ez az ellenőrzés nem történt meg (a rendőri jelentés szerint az intézkedő rendőr csak „abban a hiszemben” volt, hogy megtörtént), azonban ez a panaszos tisztességes eljáráshoz vagy személyes adataihoz való jogát nem sértette, hiszen egyrészt ezzel kevesebb, nem több őt érintő adatkezelés történt, másrészt a Robotzsaru rendszerben az intézkedés megtörténte az ellenőrzés elmaradása ellenére visszakereshető volt. (Azzal, hogy az igazoltatás céltalan lett volna, a Testület a fenti 1) pontban kifejtettek szerint nem ért egyet.)

Az ellenőrzés elmaradása tehát legfeljebb szakmai hibának tekinthető, amely azonban a panaszos vonatkozásában semmilyen jogsérelmet nem keletkeztetett, hiszen egy rá nézve többletkorlátozást jelentő rendőri tevékenység maradt el.

5) A panaszos kifogásolta a csomagátvizsgálás módját, azt, hogy részére asztalt nem biztosítottak, amelyre a táskája tartalmát kipakolhatta volna, hanem a személyes tárgyait a kezében kellett tartania.

A rendőrségi felvétel alapján megállapítható, hogy a panaszos táskája tartalmát azért tudta csak nehézkesen megmutatni az intézkedő rendőröknek, mert egyik kezében – ahogy erre a rendőri jelentés is utalt – végig fényképezőgépet tartott, abba a rendőri azonosítókat diktált, az intézkedés körülményeit rögzítette. Bár lassan, de a panaszos a rendőri felszólításnak eleget tett, az intézkedő rendőrök végigvárták, hogy a panaszos az egyes tárgyait megmutassa. Az intézkedés megfelelő hangnemben zajlott, és a Testület álláspontja szerint a panaszos jogsérelme annak alapján sem állapítható meg, hogy részére nem biztosítottak pakolófelületet, ez az eljárás semmiképpen nem tekinthető „megalázónak”.

6) A panasz szerint az egyik intézkedő rendőr azonosítója a „hasán volt elhelyezve”. A rendőri jelentések szerint főszabály szerint a testvédő készlet bal mellkasi részén tépőzárral, illetve ragasztással viselik az azonosító számot. Azonban „többször előfordul” olyan eset, hogy a gázálarc-táska szíja leszakítja az azonosítót, ezért azt a hasi tépőzár felső részére rögzítik.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése szerint a „rendőrt az intézkedés során a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.” Ugyanazon szakasz (4) bekezdése szerint ha „a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.”

Ezt a rendelkezést konkretizálja az ORFK gazdasági főigazgatójának 2007. február 6-án kelt, 33-25-36/49/2006. számú átirata, melynek melléklete írja elő a hímzett azonosító elhelyezésének módját a testvédőn. Az átirat szerint az azonosítót a jobboldali részen középen, a mellvonal magasságában kell viselni.

A panaszolt esetben a rendőrség nem cáfolta azt a panaszosi előadást, hogy az egyik intézkedő rendőr nem a fentiek szerint viselte az azonosító számát, sőt megerősítette, hogy az azonosító előírtaktól eltérő viselésére sor szokott kerülni.

A Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 12/2006. (IX. 27.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Öltözködési Szabályzat) 30/B. pontja szerint amennyiben „a speciális feladatot ellátó állomány egyenruháján, védőruháján (különösen a gyakorló öltözeten, a csapatszolgálati tevékenységet ellátó állomány által viselt védőfelszerelések miatt) nem biztosítható az azonosító jelvény elhelyezése, úgy más megfelelő módon gondoskodni kell az állomány egyes tagjainak egyedi azonosíthatóságáról. Ennek érdekében a védőfelszerelésen (bevetési sisakon) vagy az egyenruhán jól látható módon egyedi azonosításra alkalmas sorszámot vagy jelsorozatot kell elhelyezni.”

A parancsnoki utasítás a Testület megállapítása szerint az Rtv. 20. §-ában foglalt azonosíthatósági szabályoknak megfelelően és az Öltözködési Szabályzatban foglaltak szerint helyesen rendelkezett az azonosító szám rögzítéséről – az eredeti előírástól eltérő, de látható helyen. Ezt alátámasztja az is, hogy a panaszos sem beadványában, sem a felvételen nem a szám láthatóságát, csupán annak elhelyezését sérelmezi, sőt a számot a felvételen a digitális kamerájába diktálja, illetve a panaszában szerepelteti.

A Testület megállapította, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az egyik intézkedő rendőr azonosító számának fentiek szerinti viselése kapcsán nem sérült.

7) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedést és a panaszost mindvégig kamerázta az intézkedést végrehajtó rendőr csoport egyik tagja.

A Testület utalni kíván az Rtv. 42. § (1) bekezdésére, amely garanciális jelleggel biztosítja a rendőrség részére azt a jogot, hogy „a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt [...] készíthet.”

A rendőrség tehát törvényi felhatalmazás alapján járt el, amikor a panaszossal szembeni intézkedés során felvételt készített a panaszosról, környezetéről, az

intézkedésről. E törvényi felhatalmazás ellenére sem jogszerű a felvétel készítése, ha maga az alapul szolgáló intézkedésnek nincs megfelelő jogalapja. Jelen esetben azonban nem erről volt szó, hiszen a Testület úgy ítélte meg, hogy az igazoltatásnak megvolt a megfelelő jogalapja, a jogsértést az igazoltatás módja tekintetében állapított meg, amelynek bizonyításához ráadásul az elkészült felvétel segítséget nyújtott.

A Testület tehát a felvétel készítését nem ítélte jogsértőnek, ugyanakkor szükségesnek tartja a rendőrségi felvételkészítés adott esetben tapasztalt módjával kapcsolatban az alábbiakat megjegyezni.

A felvétel készítése, mint a törvényben biztosított lehetőség egyik garanciálisnak tekinthető célja az intézkedések utólagos ellenőrizhetőségének biztosítása. A konkrét ügyben készült felvétel azonban erre a célra több szempontból alkalmatlan. A Testület a rendőrségi intézkedés legelejét és legvégét nem tartalmazó felvétel alapján nem tudta megállapítani, hogy az intézkedés formáságainak maradéktalanul eleget tettek-e az intézkedő rendőrök. Bár ez önmagában nem tekinthető olyan mulasztásnak, amely a felvétel készítését jogszerűtlenné tenné, éppen a felvételkészítés garanciális funkcióját csorbítja, hogy miközben a panaszost tetőtől talpig többször végigpásztazza a kamera, a rendőri fellépést – illetve az intézkedő rendőrök kilétét – utólag a felvétel alapján nem lehet ellenőrizni.

IV.

A Testület a fentiek szerint csekély fokú alapjogsérelmet állapított meg, és a rendelkező részben foglaltak szerint a panasz – Rtv. 93. § (2) bekezdése szerinti – áttételéről döntött.

Budapest, 2008. augusztus 5.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag